

Overzicht vraag en antwoord bewonersvragen Whatsapp-groep Kamperfoeliestraat

In het eerste kwartaal van 2022 vervangen wij de riolering in de Jasmijnstraat, Seringenstraat, Goudenregenstraat en Kamperfoeliestraat. Deze werkzaamheden worden gecombineerd met het vervangen van de waterleiding door Brabant Water. Omdat een groot deel van de leidingen onder de straat ligt, wordt de straat open gebroken. Dit biedt kansen om ook verbeteringen in de openbare ruimte door te voeren.

Bewoners van de Kamperfoeliestraat zijn een whatsapp-groep gestart over dit project. De vragen die in deze whatsapp-groep gesteld zijn staan in dit document. Deze zijn voorzien van onze antwoorden.

WADI

1. Uit diverse onderzoeken (zie links naar diverse bronnen onder vragenlijst) blijkt dat er gezondheidsrisico's zijn verbonden aan wadi's. Waarom is de keuze toch gevallen op deze oplossing?

Genoemde onderzoeken zijn bekend en het is goed daar een nuancering in aan te brengen. Vorig jaar hebben we als gemeente 's-Hertogenbosch meegedaan aan een onderzoek om de kwaliteit van de bodem van wadi's in beeld te brengen. Dit is door Tauw gedaan als onderdeel van een landelijk onderzoek geïnitieerd door de STOWA en RIONED.

De resultaten geven bij een aantal al langer liggende wadi's (licht) verhoogde concentraties van met name zink. De tijd dat een wadi er ligt, de hoeveelheid verkeersbewegingen en soort verkeer (vrachtverkeer heeft een negatiever effect dan autoverkeer, een woonstraat is positiever dan een doorgaande weg) en de uitlopende materialen van bebouwing (zinken dakgoten/regenpijpen of het gebruik van koper) hebben daar invloed op.

Op basis van de richtlijnen van het RIVM beheren en onderhouden wij deze wadi's. Een deel van de richtlijn bestaat uit het monitoren. Dat zullen we hier ook doen. Na 10 jaar worden grondmonsters genomen: afhankelijk van de gemeten waarden graven we een deel af en vullen aan met schone grond of volgt er verdere monitoring na enkele jaren.

2. Welke alternatieven zijn de revue gepasseerd om wateroverlast te voorkomen in de toekomst?

Alternatieven van hemelwaterberging zijn er uiteraard ook (drainboxen, afvoer naar A-watgang, Afvoer naar Annapark, Aquaflow....), waarbij we niet alleen op basis van ons eigen gemeentelijke beleid ook te maken hebben met het beleid van het waterschap. In beide beleidsdocumenten is opgenomen dat de eerste stap het vasthouden van regenwater op de plek waar het valt de absolute voorkeur heeft. Niet alleen omdat we hiermee verdroging van het stedelijk gebied tegengaan, maar ook omdat het een positief effect op hittestress heeft.

3. Waarom wordt er niet gekozen voor infiltratie kratten?

Deze slibben dicht en verliezen mettertijd hun functie. Juist bij een piekbui dien je ervan op aan te kunnen dat het aangelegde systeem functioneert. Daarnaast is met slechts ontgraving hetzelfde resultaat te bereiken, maar dan duurzamer, goedkoper en beter te onderhouden.

4. Waarom komen er geen wadi's in het Annapark?

Wij begrijpen hieruit dat u bedoelt dat water - gevallen in het projectgebied - afgevoerd wordt naar het Annapark? niet alleen op basis van ons eigen gemeentelijke beleid ook te maken hebben met het beleid van het waterschap. In beide beleidsdocumenten is opgenomen dat de eerste stap het vasthouden van regenwater op de plek waar het valt de absolute voorkeur. Niet alleen omdat we hiermee verdroging van het stedelijk gebied tegengaan, maar ook omdat het een positief effect op hittestress heeft.

5. Waarom wordt er niet gekozen voor een verbeterd gemengd stelsel, infiltratie riool, waterdoorlatende fundering, waterberging door Aquaflow?

Het bovengronds onder vrij verval verzamelen van regenwater is het meest duurzame, goedkope en onderhoudsvriendelijke methode.

6. Is de huidige functie van het grasveld (speelveld voor kleine kinderen, locatie voor jaarlijkse buurtactiviteiten) door de gemeente in kaart gebracht en meegenomen in de afwegingen?

Ja, deze zijn door u kenbaar gemaakt en de gemeente zal het ontwerp hierop aanpassen.

7. Zo ja, waarom is er dan toch gekozen voor de aanleg van wadi's?

Piekbuien zullen we het hoofd moeten bieden. Het bovengronds onder vrij verval verzamelen van regenwater is het meest duurzame, goedkope en onderhoudsvriendelijke methode.

8. Kan het aanleggen van wadi's verandering in het grondwaterpeil veroorzaken? Zoals bekend hebben de huizen door veranderingen in het grondwaterpeil reeds veel scheuren opgelopen. Hoe gaat de gemeente om met scheuren als gevolg van de Wadi's?

Lokaal water infiltreren kan de grondwaterspiegel laten stijgen. Schade door grondwaterpeil kan juist optreden bij een aanhoudende te lage grondwaterstand. N.B. Aanleg van wadi's veroorzaakt geen scheuren in panden en woningen.

9. Waar gaat het hemelwater via de nieuwe leiding naartoe als er wadi's komen? Wordt het bovengronds of ondergronds aangelegd?

Er is een sterke voorkeur voor bovengrondse inzameling van hemelwater; met name in verband met foutieve aansluitingen, die zich ondergronds kunnen voordoen. Een wasmachine kan nu binnen een woning aangesloten zijn op een schoonwaterleiding, die uiteindelijk ondergronds op het gemengde/vuilwater aantakt. We willen voorkomen dat schoonwater uiteindelijk niet schoon blijkt.

10. Als er een of meerdere wadi's komen, hoe wordt er rekening gehouden met micro-organismen/larven muggen, veilig speelwater en de geur van stilstaand water?

De wadi's zullen naar verwachting (afhankelijk van het aantal en intensiteit piekbuien) enkele malen per jaar een laag water bevatten. Dit zakt in enkele dagen weg in de bodem. Stilstaand water zoals bedoeld zal niet voorkomen.

11. Volgens het onderzoek van RioNed kunnen zware metalen ophopen in de wadi. Waar ligt dit aan? Ligt dit aan uitstoot van autogassen? Zinken regenpijpen? Metalen daken? Bedrijvigheid in omgeving met zware metalen?

Zink in bouwmaterialen is een mogelijkheid. Als gevolg van bedrijvigheid in de omgeving niet, want dit wordt niet aangesloten op de wadi. Monitoring vindt plaats, waarmee het risico op gezondheidsklachten in kaart wordt gebracht.

BESTRATING

12. Waarom is besloten het bestratingsmateriaal te vervangen?

De huidige betonstraatstenen zijn uitgewassen / versleten. Sommige stenen hebben hun deklaag verloren. Met deze vitaliseringsronde dient de wijk weer 25 jaar zonder groot onderhoud te kunnen. De stenen gaan niet meer zo lang mee. Met nieuwe bestrating hoeven de oude stenen niet meer op pallets gesteld te worden, vervoerd en opgeslagen te worden, wederom aangevoerd en dan handmatig gelegd te worden. Nieuwe straatstenen kunnen meteen machinaal aangebracht worden. Voordeel in transport en Arbo technisch.

13. Is dit gedeeltelijk of geldt dit voor de gehele wijk?

Dit geldt voor de bestrating in het projectgebied. De Boterweg dus bijvoorbeeld niet, omdat hier geen riolering vervangen wordt. De Boterweg wordt in de toekomst aangepakt.

14. Welk soort bestrating zou er ter vervanging komen?

Indien dit qua financiën kan, wordt gebakken steen beoogd. Dit heeft een langere levensduur, is een duurzamere keuze. In later stadium worden de kosten van het project geraamd en definitieve keuze gemaakt.

15. Als het voor de gehele wijk geldt, is de oplossing die een aantal jaren geleden door de gemeente zelf is aangedragen ook overwogen? Dit betrof gedeeltelijk vervangen op plaatsen waar een andere steen functioneel toegepast zou kunnen worden (bv. markeren van parkeerruimte of fietspad). De stenen die dan vervangen zouden worden, konden dan gebruikt worden voor vervanging/repairatie op andere plekken in de wijk, indien nodig.

Begrijpen wij het goed dat dit een andere steen in de parkeerplaatsstrook oplevert, dan in de rijbaan? Hergebruik van goede materialen wordt voorgestaan. Dit kan ook inhouden dat de aannemer een goede herbestemming voor vrijgekomen materialen vindt.

16. Kan er bij de herbestrating gebruik worden gemaakt van hardgebakken klinkers?

Ja, mits financieel haalbaar. Zie antwoord 14.

BOMEN EN HAGEN

17. Van waar de specifieke keuze voor de nieuw te planten bomen: naaldbomen en bomen met bessen?

Is een keuze uit verschillende mogelijkheden. We kijken nu naar bomen die een goed toekomstperspectief hebben. Daar horen deze bomen bij. De naaldbomen hebben naast een dichte kroon (verkoeling), betere opname fijnstof. 2 Pinussen hebben ook een specifiek winterbeeld. Taxodium kan goed tegen droogte en nattigheid (naaldverliezend)

De Sorbus en Nyssa zijn drachtbomen voor bijen. De Sorbus ook voor vlinders en vogels zeer geschikt. Kunnen beiden zowel droge als natte omstandigheden aan.

De Populus x berolinensis die in plaats voor de dode iep in de plaats komt is een populier die goed in stedelijk gebied gedijt en windbestendig is. Voor de biodiversiteit waardevol. Is snel groeiend en daardoor zal het "gat" snel weer dicht zijn gegroeid. Vanwege de grote kroon ook geschikt tegen de hittestress.

De 4 aanwezige bomen behouden. Er staat 1 gedenkboom (Ailanthus altissima, hemelboom). Dringend advies: deze laten staan met de beplanting/haag er om heen. Als men hier gaat ontgraven dan heeft men grote kans op wortelopslag. Dan krijg je een bos met hemelbomen. Deze 4 bomen zijn zeer geschikt voor de toekomst.

Verder staat er in huidige situatie nog een ruwe berk, beuk en een japanse kers. Deze worden behouden. Bomen met bessen voorzien in behoefte van o.a. vogels.

De gemeente ziet geen nadelen van de gekozen bomen. Bomen staan op een solitaire groenvoorziening die geen nadelige effecten geven op geparkeerde auto's, vrij staan van bebouwing, geen opdruk hoeven te geven in bestrating.

18. Zijn er alternatieven overwogen, gezien de nadelen van deze bomen?

Zie antwoord 17

19. Welke verkoelende werking moet er van de bomen uitgaan?

Zie antwoord 17

20. Hoe wordt dat met de keuze van deze bomen bewerkstelligd?

Zie antwoord 17

21. Waarom worden de smalle hagen verwijderd?

De rijbaan wordt iets verlaagd naar de wadi toe. Nu ligt de rijbaan bol gestraat. De hoogteverschillen zijn te groot om de haag te behouden. Er zullen op diverse plekken smalle hagen nieuw geplant worden.

LEIDINGEN VERVANGEN

22. worden ook meteen de vooroorlogse watermeters in de voortuinen van enkele bewoners aan de Kamperfoeliestraat aangepakt?

Het antwoord van Brabant Water hierop is nee. Dit behoort niet tot het vervangen van hun transportwaterleiding. Het is wel individueel mogelijk via www.mijnaansluiting.nl

23. Welke leidingen zijn nu precies verouderd?

Noordzijde Kamperfoeliestraat zijn leidingen vervangen in 1993. Overige leidingen in projectgebied stammen uit jaren '50

24. het riool is in de jaren '90 vervangen en niet aan vervanging toe. worden alleen de afsluitstukken en de waterleidingen vervangen?

De diameter van de huidige leidingen is anders dan de diameter in het ontwerp. Dit wordt technisch nader bekeken.

25. Er zal in de nabije toekomst nog wel meer gegraven moeten worden voor onder andere de energietransitie en de vraag is dan ook of nu wel genoeg bekend is hoe dat alles optimaal te combineren is onder de grond?

De energietransitie levert niet op tijd de keuze voor de toe te passen methode. Gas kan wellicht vervangen worden voor waterstofgas. Omdat deze keuze / pilots en onderzoeken nog een behoorlijke tijd innemen, wordt dit niet bij dit project meegenomen.

26. Is het scheiden van regen- en rioolwater al algemeen voorschrift en overal aan de orde of wordt het nu alleen zeer lokaal, hier en daar, toegepast of gerealiseerd?

De gemeente heeft een afvalwater-akkoord met het waterschap. Totale hoeveelheid afvalwater dienen wij te verminderen + Groen/Blauw-beleid gemeente sluit hierbij aan; hieruit volgt dat bij ontwikkelingen en herinrichtingen afkoppelen aandacht krijgt en zelfs een verplichting is, indien het meer dan 500 m2 verharding betreft.

27. En hoe is het met het gebruiken van het regenwater voor onder andere toiletspoeling? Is dat van de baan? Waarom?

Dit is een aanpassing, die op particuliere grond toegepast zou kunnen worden. Eenmaal verzameld in openbaar terrein, zou het weer opgepompt moeten worden per huisadres voor hergebruik.

28. Is het mogelijk voor elke woning om een eigen rechtstreekse aansluiting op het riool te krijgen?

In de regel vervangt de gemeente riolering tot aan de erfgrans. Mogelijk kan er samenloop zijn bij afkoppelen HWA met putten DWA. Dit wordt nader bekeken.

VERSMALLING GOUDENREGENSTRAAT EN VERBREDEN HOEKEN

29. Waarom vindt er een versmalling plaats tussen de velden op de kruising Kamperfoeliestraat en Goudenregenstraat?

Minder verharding is duurzamer en warmt de wijk minder op. Gezien de wens voor de rijbaan tussen de wadi's breed te houden voor het plaatsen van een tent én meer parkeerplaats aan de zijden, zal de gemeente niet versmallen.

30. Waarom worden de bochten verbreed op meerdere straten?

Dit stond in een schets bij de bewonersbrief. Er is door velen aangegeven dat dit onwenselijk is. De gemeente zal in volgende ontwerpen de trottoirs in de bochten niet verbreden.

31. Is het een optie om een woonerf van de wijk te maken?

De wijk is op dit moment een 30km-zone. De huidige inrichting voldoet als 30-zone. Er zijn geen argumenten bekend om deze af te waarderen naar een woonerf.

LICHTMASTEN

32. Lichtmasten bij nummer 8 op schetsontwerp zijn verdwenen, klopt dat?

Dit detailniveau is nog niet bereikt. Er zal een deugdelijk lichtplan opgesteld worden in latere fase.

33. Kan er bij de plaatsing van de Lichtmasten rekening worden gehouden dat bewoners er zo min mogelijk last van hebben?

Dit is altijd het uitgangspunt bij het opstellen van een lichtplan.

COMMUNICATIE EN PROCES

34. Waarom is de Boterweg in de communicatie buiten beschouwing gelaten?

De bewoners van de Boterweg hebben de bewonersbrief ook gehad, zodat zij weten dat dit project start en zij niet in de realisatie meegenomen worden.

35. In de brief van de gemeente staat dat er ideeën per straat zijn opgehaald. Wanneer en hoe krijgen de bewoners inzage en inspraak in de te realiseren ideeën?

De straatvertegenwoordigers hebben beantwoording van de wensenlijsten gehad. Ik kan deze beantwoording met u delen (bijv. via whatsapp groep). Middels de wijkschouw, individuele e-mails en de fysieke bijeenkomst op 29-7-21 geven mogelijkheden tot het geven van input.

36. Wat is de status van de plannen?

Het project is in de voorbereidingsfase. Met uw wensen en de input van gemeentelijke collega's wordt het Voorlopig Ontwerp opgesteld. Hier worden de meest bepalende zaken voor de inrichting van de openbare ruimte op afgebeeld (en niet de details).

37. Welke besluitvormingsprocessen heeft dit plan al doorlopen en moet het nog doorlopen binnen de gemeente?

Het rioolplan is opgesteld en randvoorwaarden vanuit vakdisciplines zijn opgehaald

38. Hoe kan de buurt hierin meegenomen worden?

Via de straatvertegenwoordigers, individuele opmerkingen per e-mail/telefoon en tijdens de fysieke bijeenkomst dd 29 juli 2021. De gemeente informeert u wat zij hierin meeneemt in het Voorlopig Ontwerp en de detaillering hierna.

39. Zijn de risico's bij de hele buurt bekend en worden deze gedeeld door de gemeente?

Genoemde onderzoeken zijn bekend en het is goed daar een nuancering in aan te brengen. Vorig jaar hebben we als gemeente 's-Hertogenbosch meegedaan aan een onderzoek om de kwaliteit van de bodem van wadi's in beeld te brengen. Dit is door Tauw gedaan als onderdeel van een landelijk onderzoek geïnitieerd door de STOWA en RIONED.

De resultaten geven bij een aantal al langer liggende wadi's (licht) verhoogde concentraties van met name zink. De tijd dat een wadi er ligt, de hoeveelheid verkeersbewegingen en soort verkeer (vrachtverkeer heeft een negatiever effect dan autoverkeer, een woonstraat is positiever dan een doorgaande weg) en de uitlopende materialen van bebouwing (zinken dakgoten/regenpijpen of het gebruik van koper) hebben daar invloed op.

Op basis van de richtlijnen van het RIVM beheren en onderhouden wij deze wadi's. Een deel van de richtlijn bestaat uit het monitoren. Dat zullen we hier ook doen. Na 10 jaar worden grondmonsters genomen: afhankelijk van de gemeten waarden graven we een deel af en vullen met schone grond aan óf volgt er verdere monitoring na enkele jaren.

40. Kunnen wij bezwaar maken?

Het betreft geen aanpassing van het bestemmingsplan bijvoorbeeld, waarop een bezwaarprocedure van toepassing is. Onderhoud en herinrichting is een verantwoording van de gemeente zelf.

41. Is er een onderzoek gedaan naar de invloed van de aanpassingen en de waardering van de woningen?

Nee

42. Kinderen uit de buurt willen de krant erbij vragen voor een foto en stukje omdat ze geen wadi willen, hoe kijkt de gemeente naar deze actie?

Het spelen en gebruik van het huidige gras wordt met inpassing van een vlakke verlaging nauwelijks beïnvloed. Dit is in de omgeving bij diverse wadi's al jaren de praktijk.

43. Wanneer ontvangen wij de aparte brief over het scheiden van riool- en regenwater en de daaruit voorkomende consequenties voor de particulieren aansluitingen?

De gemeente zal eerst het VO willen uitdragen en men de kans willen geven hierop te reageren. De brief over afkoppelen zult u na het VO ontvangen.